

EFTER GYMNASIET...

Nu slutar du snart gymnasiet och lämnar därmed det grundläggande skolsystemet. Du får nu större möjlighet att själv bestämma vad du ska göra med ditt liv. Men vad finns det för vägar att ta? Här är en sammanställning över några av de möjliga alternativen!

Eftergymnasial utbildning

Universitet/högskola

När du studerar vid universitet, kan du antingen välja att läsa ett helt program, eller enstaka kurser.

Om du väljer att läsa ett program, leder det vanligtvis fram till en yrkesexamen. En sådan kan omfatta allt från 40 till 220 poäng.

Genom att välja olika kurser kan du sätta ihop din egen examen. Det finns flera olika nivåer:

Högskoleexamen = 80 p

Kandidatexamen = 120 p, varav 60 p i ett ämne. 10 p självständigt arbete.

Magisterexamen = 160 p, varav 80 p i ett ämne. 20 p självständigt arbete.

För grundläggande behörighet till universitet/högskola krävs antingen:

- **Slutbetyg** från nationellt eller specialutformat program med lägst betyget godkänd på kurser som omfattar minst 90 % av hela programmet, vilket innebär att du kan ha reducerat kurser och/eller ha betyget IG på maximalt 250 poäng eller
- Motsvarande kunskaper från exempelvis folkhögskola eller
- Att du fyllt 25 år, har minst fyra års arbetslivserfarenhet och har kunskaper i svenska och engelska motsvarande två årskurser på gymnasiet.

För många kurser och program krävs utöver grundläggande behörighet även särskild behörighet!

Under studietiden är du berättigad till studiemedel via CSN.

Information om utbildningar får du från respektive högskola/universitet eller

från VHS när det gäller program.

Sista ansökningsdag: 15 april / 15 oktober

OBS! Vissa konstnärliga utbildningar har annan ansökningsdag.

Folkhögskola

Det finns 148 folkhögskolor i Sverige. Där kan du läsa allmänna kurser som ger dig grundskolekompetens eller gymnasiekompetens. Du kan också läsa särskilda kurser som ger dig en viss inriktning, t ex mot musik, konst eller turism. En del av kurserna är yrkesinriktade, som t ex fritidsledar- och journalistutbildningen.

De flesta folkhögskolor har internat, dvs eleverna både bor och studerar på skolan. Under studietiden är du berättigad till studiemedel. Själva utbildningen är kostnadsfri, men boendet betalar du själv.

Man bör tänka på att många folkhögskolor har en huvudman med viss inriktning – t ex kristen, politisk el dyl.

Sista ansökningsdag: april/maj (varierar)

Vuxenutbildning

Vuxenutbildning finns i alla kommuner och omfattar grundläggande, gymnasial och påbyggnadsutbildning. Du kan läsa enstaka kurser eller kombinera kurser till en hel utbildning. Du kan läsa en kurs i taget eller flera samtidigt.

Påbyggnadsutbildningarna bygger på en avslutad gymnasieutbildning. Ofta är de ettåriga och tanken är att de ska ge dig en yrkesutbildning alt. vidareutbildning.

För att vara behörig till vuxen utbildningen ska du ha fyllt 20 år eller ha slutfört utbildning på ett gymnasieprogram. För de särskilda påbyggnadsutbildningarna kan det också finnas krav på praktik eller arbetslivserfarenhet. Under studietiden är du berättigad till studiemedel.

För påbyggnadsutbildningar är sista ansökningsdag 2 maj/1 november.

Kvalificerad yrkesutbildning

KY är en eftergymnasial utbildning som anordnas i samarbete mellan arbetsliv och skolor. De flesta utbildningar omfattar 80 poäng och en tredjedel av tiden är den studerande ute på en arbetsplats.

Det finns utbildningar med inriktning på många områden; tillverkning, handel, ekonomi, turism, IT, miljö mm.

För att vara behörig ska du ha en avslutad gymnasieutbildning med lägst betyget godkänt på 90 % av programmets poäng. Till vissa kurser kan det finnas särskilda behörighetskrav. Under studietiden är du berättigad till studiemedel. Efter avslutad utbildning får du en kvalificerad yrkesutbildningsexamen.

Sista ansökningsdag: varierar, se resp. utbildning

Yrkesteknisk högskola (YTH)

Yrkesteknisk högskola är för dig som har yrkesarbetat i minst fyra år efter avslutat gymnasium. Syftet är att få bredare och djupare kunskaper inom det egna yrkesområdet. YTH är även bra för dig som funderar på att bli lärare i ett yrkestekniskt ämne. I de flesta fall är utbildningen 3 terminer (60 högskole-poäng)

Sista ansökningsdag: 1 december för kommande HT, 1 juni för kommande VT

Yrkeshögskola (YH)

På en Yrkeshögskola kan du utbilda dig inom följande områden: verkstadsteknik, informationsteknik, bygg- och livsmedelsindustri men även inom handel, transport, ekonomi, vård, skola och omsorg.

Utbildningen är 80 poäng och vänder sig till dem som har några års yrkeserfarenhet från en bransch men även till dem som kommer direkt från ett nationellt program.

Sista ansökningsdag: 15 april/15 oktober

Fristående skolor/privata alternativ

Den bästa informationen får du genom skolornas egna hemsidor.

Ansökningstider varierar från skola till skola

Studier utomlands

Studier utomlands kan antingen ske via ett svenskt universitet eller på egen hand. Det är viktigt att du börjar planera i tid om du ska ge dig ut på egen hand! **Minst ett år** innan behöver du börja för att hinna göra nödvändiga test och för att du ska hinna ta alla de kontakter du behöver.

Arbetsmarknadsutbildning

Arbetsmarknadsutbildning är ett komplement till den utbildning som anordnas inom skolväsendet. Vanligtvis är den yrkesinriktad och administreras av arbetsförmedlingen eller länsarbetsnämnden. För att få börja en arbetsmarknadsutbildning, ska du uppfylla vissa villkor; du ska vara arbetslös, söka arbete samt vara i behov av en utbildning för att få arbete. Du ska vara

minst 20 år. När du går en arbetsmarknadsutbildning får du utbildningsbidrag som motsvarar din arbetslöshetsersättning.

Sista ansökningsdag: arbetsförmedlingen sköter om hela antagningsprocessen

Arbete

Anställning

Om du vill arbeta direkt efter gymnasiet, ska du skriva in dig på Arbetsförmedlingen så fort som möjligt. Där finns all den information du behöver, både om lediga jobb och om olika yrken och utbildningar. Om du inte är inskriven på Arbetsförmedlingen, kan du inte ta del av de åtgärder som erbjuds.

Kommunala ungdomsprogram

Ungdomar mellan 18-20 år kan delta i de kommunala ungdomsprogrammen. Det innebär att kommunen ska erbjuda dig praktik inom 100 dagar från den dag du blev arbetslös. Det är kommunen som beslutar hur stor ersättning du får.

Ungdomsgarantigaranti för ungdomar mellan 20-24 år

Kommunen kan erbjuda arbetslösa ungdomar mellan 20-24 år ett aktiveringsprogram under 12 månader. Tillsammans med Arbetsförmedlingen och kommunen arbetar man fram en handlingsplan. Aktiveringsprogrammet kan innebära någon form av utbildning eller praktik alternativt en kombination. Ersättningen består av utbildningsbidrag eller utvecklingsersättning.

Ekonomi

Arbetslöshetsersättning

Fr.o.m. den dag du fyller 20 år kan du söka arbetslöshetsersättning. Ersättningen är uppdelad i ett grundbelopp och en inkomstrelaterad ersättning. För att ha rätt till grundförsäkringen ska du:

- Vara anmäld hos Arbetsförmedlingen och besöka den på angivna tider
- Aktivt söka arbete och ta ett av Arbetsförmedlingen anvisat arbete eller åtgärd
- Vara helt eller delvis arbetslös
- Ha arbetat minst 6 månader med minst 70 timmar per kalendermånad under 12 månader före arbetslösheten **eller**
- Ha studerat på heltid minst ett läsår och varit berättigad till studiemedel

För att få ut inkomstrelaterad ersättning, måste du dessutom ha varit medlem i en arbetslöshetskassa under en sammanhängande tid av 12 månader före arbetslösheten.

Studiemedel

Studiemedel kan du få tidigast från och med höstterminen det år du fyller 20 år, om du ska läsa vid gymnasieskola, folkhögskola eller komvux. För studier vid universitet eller högskola finns ingen nedre åldersgräns. Studiemedlet består av bidrag (f n c:a 2300 kr/månad vid heltidsstudier) och lån, tillsammans c:a 6.700 kr/månad.

Sista ansökningsdag: till CSN 15 april/31 oktober

Tips

Samtliga avgångselever får Studenthandboken. Där finns all den information du behöver om studier, studiemedel etc. Där finns också adresser och telefonnummer till olika universitet och högskolor!

På Internet kan du hitta mycket bra information och länkar till olika skolor etc. Några användbara adresser är:

www.syoguiden.com– Här hittar du både allmän information om studier och yrken, olika tester samt diverse länkar!

www.gu.se– Göteborgs universitet

www.vhs.se– Verket för högskoleservice (information om högskolestudier)

www.studera.nu- information om svensk högskoleutbildning och studier utomlands

www.fin.fhsk.se – Folkhögskolornas informationstjänst

www.amv.se– Arbetsmarknadsverket, med länkar till bl a Arbetsförmedlingen, Platsbanken mm. (mycket bra information om jobb/åtgärder/a-kassa etc)

www.csn.se– Centrala studiestödsnämndens hemsida

www.ky.se—information om kvalificerad yrkesutbildning
www.infoteket.se- Här hittar du både allmän information om studier och yrken både i Sverige och utomlands, olika tester samt diverse länkar!

Om du funderar på att studera i USA kan dessa länkar vara bra

www.yahoo.com

www.fulbright.com

www.usemb.se

www.exchanges.state.gov

Under dessa länkar hittar du information om skolor i de olika delstaterna, engelsk test, visum och mycket annat matnyttigt.

Kom ihåg!

**Anmäl dig som arbetssökande på Arbetsförmedlingen så fort som möjligt!
Gå med i en arbetslöshetskassa så fort du får jobb!**